

У лютым мінула 70 гадоў з пакутніцкай смерці архімандрыта Андрэя Цікоты. У 2003 годзе быў распачаты працэс яго беатыфікацыі. Кароста, туберкулёз, дыстрафія, пелагра – гэта толькі некаторыя з найбольш распаўсюджаных хвароб у савецкіх лагерах. У той жа час у пасмяротным акце пазначана “спынненне сардэчнай дзейнасці”. І мы можам толькі здагадацца, ад чаго канкрэтна загінуў архімандрыт-мучанік Андрэй Цікота. Падобная ілжывасць уласціва камуністычнай сістэме, у адрозненне ад святара, які за вернасць Праўдзе атрымаў 25 гадоў катаргі.

Да моманту прыняцця каталіцтва ўсходняга абраду, каб несці місію сярод грэка-католікаў у Маньчжурый, айцец марыянін Андрэй Цікота служыў у шматлікіх мястэчках Беларусі: у Маладзечне, Будславе, Вілейцы, Мінску, Друі. Нарадзіўся святар таксама на нашых землях, таму яму было асабліва важна распаўсюджаць Божэ слова на беларускай мове і клапаціцца пра ўсебаковае развіццё і добраўпарадкаванасць сваіх землякоў. Падчас яго служэння паўсталі пачатковыя школы і гімназіі, вучылішча кройкі і шыцця, тэатр, каса ўзаемадапамогі і г. д. За ахвярнасць і арганізатарскія здольнасці а. Цікоту высокая цанілі вышэйшыя духоўныя ўлады Ватыкана. Ён двойчы абіраўся генералам ордэна айцоў марыянаў. Цягам амаль дзесяці гадоў кіраваў Усходняй місіяй у Маньчжурый і Кітаі. Трэба адзначыць, што на сёння гэта адзін з нямногіх прыкладаў, калі святар-беларус займаў такія высокія пасады ў Каталіцкім Касцёле.

Падчас місіі ў 1948 годзе архімандрыта Цікоту арыштавала кітайская камуністычная

міліцыя і перадала савецкім органам бяспекі. Ведаючы вялікі духоўны аўтарытэт святара, савецкія ўлады прапанавалі яму пасаду першага ў Беларусі мітрапаліта незалежнай ад Ватыкана Царквы. Зразумела, узамен выканання ўсіх патрабаванняў Саветаў. Святар катэгарычна адмовіўся ад прапановы. За нежаданне супрацоўнічаць на яго пасыпаліся абвінавачванні: у арганізацыі тэарыстычнай групіроўкі, у антысавецкай агітацыі і шпіянажы на карысць Ватыкана і Японіі. Архімандрыт адбываў пакаранне ў розных лагерах прымусовай працы Іркуцкай вобласці. Між іншым, яму даводзілася будаваць чыгуначную магістраль, што было адным з самых бесчалавечных праектаў сталінізму. Капанне мёрзлай зямлі, калі тэмпература часам даходзіла да -50 градусаў, знясіліць кожнага. Аднак, не зважаючы на жудасныя ўмовы лагера, ён знаходзіў сілы і час, каб працягваць служэнне і духоўна падтрымліваць людзей побач. З перапіскі, якую вёў з сёстрамі эўхарысткамі з Друі (ён заснаваў там іх супольнасць), вядома, што святар прасіў манахінь, каб высылалі яму толькі белыя сухары з пшанічнай мукі і разынкі. З першых ён рабіў аплаткі, з другіх – віно. Іншымі словамі, архімандрыт Цікота цэлебраваў Імшы падчас катаргі.

Архімандрыт Андрэй Цікота – прыклад нязломнасці веры і адданасці Богу. У сваім ж

□□□ *Ігар Бараноўскі, грэка-католік, выпускны рэдактар беларускай грэка-каталіцкай газеты “Цар*

Святар адбыў толькі 3 гады з прысуджанага яму тэрміну. На працягу ўсяго часу ў лагерах ён цяжка хварэў, і ўмовы ГУЛАГу скарацілі пакаранне. Апошнія месяцы жыцця ўскладніліся адкрытымі язвамі на плячах і нагах, аднак, паводле ўспамінаў іншых вязняў, медыцынскай дапамогі ён быў пазбаўлены. Гэта быў “бонус” для палітычных вязняў, да якіх належалі рэлігійныя дзеячы.

Пахаваны Слуга Божы на лагерных шпітальных могілках, у магіле, пазначанай звычайным калком. У Беларусі святара можна ўшанаваць на могілках у Жодзішках, яго малой радзіме, дзе ўсталяваны сімвалічны крыж.